

**Zápisnica zo zasadnutia Výboru pre rodovú rovnosť Rady vlády Slovenskej republiky
pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť**

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Bratislava,

13. októbra 2015, 13.00 h., zasadacia miestnosť č. 117

Prítomní (vrátane zúčastnených v zastúpení): podľa prezenčnej listiny

Ospravedlnení: Čorejová Tatiana, Ivančíková Ľudmila, Jana Jablonická Zezulová, Eva Riečanská

Neprítomní: Albert Breier, Andrea Bučková, Katarína Farkašová, Magda Haburová, Zuzana Kiczková, Ingrid Kosová, Apolónia Sejková, Adriana Šklíbová

Program

1. Otvorenie a kontrola plnenia uznesení
2. Informácia o zasadnutiach Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť
3. Informácia o Akčnom pláne predchádzania všetkým formám diskriminácie
4. Informácia o Národnom projekte Prevencia a eliminácia násillia na ženách
5. Informácia o obhajobe 5. a 6. periodickej správy Slovenskej republiky k Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien
6. Rôzne

1. Otvorenie

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Otvoril zasadnutie Výboru pre rodovú rovnosť Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „výbor“), prítomných oboznámil s návrhom programu a následne prítomných vyzval k doplneniu programu zasadnutia.

Šarlota Pufflerová, členka výboru, Občan, demokracia a zodpovednosť

Prítomných informovala, že návrh na doplnenie programu zaslala písomne. Jedná sa o dva body programu. Jeden sa týka prijatia novely zákona o Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva v nadväznosti na Celoštátnu stratégiu ochrany a podpory ľudských práv v SR a druhý sa týka uznesenia vo vzťahu k ustanoveniu celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam. Zdôraznila, že by mala záujem, aby boli tieto dva body zaradené ako samostatné body programu, nakoľko k nim navrhla aj uznesenia sa domnieva,

že bez uznesení nemá zmysel, aby boli na zasadnutí tieto body otvorené. Informovala, že jej zámerom je, aby sa rozbehla práca na príprave novely zákona o Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva a takisto na príprave celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam. Zdôraznila, že Výbor pre rodovú rovnosť je ten, ktorý by sa mal k týmto bodom vyjadriť, pretože sú v týchto bodoch skryté aj ľudské práva žien, je tu skrytá aj diskriminácia žien a nedostatočná inštitucionálna ochrana, čo má dopad na to, že mnohé z vecí v rámci akčných plánov sa nerealizujú. Doplnila, že rodová rovnosť je prierezová téma, ktorá je všade obsiahnutá. Myslí si, že by mohlo pomôcť, ak sa vyvinie tlak na to, aby sa uvedené úlohy začali riešiť čo najskôr. Dodala, že uvedené úlohy by sa mali riešiť participatívne, vzhľadom k tomu, že mnohé potrebné záležitosti sa nedostávajú do legislatívnych noriem. To isté sa týka aj celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam, ktorá má za úlohu vytvoriť celoštátny plán výchovy a vzdelávania k ľudským právam. Ďalej informovala, že sa snažili vo Výbore pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania o to, aby sa rodová rovnosť, ľudské práva žien, diskriminácia žien, ako prierezová téma v akomkoľvek vzdelávaní dostala do celého konceptu, pretože celoštátna komisia, ktorá má byť ustanovená má združovať ľudí, ktorí sa zaoberajú rôznymi ľudskoprávnymi témami a teda aj rodovou rovnosťou, ľudskými právami žien a diskrimináciou žien. Informovala, že uvedený návrh predloží aj Rada vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a aj Výboru pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania z dôvodu, aby sa participatívne začalo v prípade celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam vytvárať samostatné teleso a následne plán a v prípade Slovenského národného strediska pre ľudské práva jedno funkčné teleso, ktoré sa bude zaoberať tým, čím sa zaoberať má. Dodala, že napriek tomu, že uvedené je upravené v Celoštátnej stratégii ochrany a podpory ľudských práv v SR sa nič nedeje. Na záver zdôraznila, že má záujem, aby sa k navrhovaným dopĺňujúcim bodom prijali aj uznesenia.

Ďalej informovala, že v bode „Rôzne“ bude Andrea Chorvátová prezentovať informácie o vyjadrení vysokého komisára pre ľudské práva Rady Európy k odstráneniu prekážok v práci ochrankyň a ochrancov ľudských práv žien.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Zareagoval, že je možné v rámci bodu „Rôzne“ požiadať Ministerstvo spravodlivosti SR aby zaujalo k problematike súvisiacej s novelizáciou zákona o Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva stanovisko a aby na ďalších zasadnutiach výboru malo povinnosť

informovať o postupe ďalších prác v tejto veci, jednak z toho titulu, že minister spravodlivosti preberá funkciu predsedu rady a aj z toho dôvodu, že mu to prináleží z titulu jeho funkcie ako ministra spravodlivosti. Verí, že každému členovi výboru by malo záležať na tom, aby bol postup prác v tejto veci urýchlený. Následne upozornil na to, že rozhodnutia výboru nemajú záväzný charakter pre vládu v tom slova zmysle, že na zasadnutí výboru budeme rušiť uznesenia vlády. Vzhľadom na prednesenú požiadavku vo veci zaradenia bodov ako samostatných bodov programu požiadal pani Pufflerovú o presnú formuláciu návrhu uznesení.

Šarlota Pufflerová, členka výboru, Občan, demokracia a zodpovednosť

Uviedla, že súhlasí s tým, aby boli návrhy znenia uznesení preformulované a zareagovala, že nechce rušiť uznesenie vlády, ale jedná sa len o odporúčanie, aby sa začalo pracovať na novele. Trápi ju, že koncepcia Slovenského národného strediska pre ľudské práva nie je dodnes jasná a už sa pripravuje novela. Myslí si, že tejto príprave mala predchádzať diskusia, aby bolo jasné, ako má stredisko fungovať, aké má mať kompetencie atď. Jedná sa o veľa vecí, ktoré treba vyriešiť a na to je potrebný čas. Dodala, že na zasadnutí sú poskytované informácie o tom, čo sa v tejto veci robí, ale vie, že sa nerobí nič, lebo keby sa niečo robilo, tak by bolo možné sa to dozvedieť. Uviedla, že existuje určitý návrh, ktorý mal také vlastnosti, že sa nedalo na ňom ďalej pokračovať, pretože by nespĺňal Parížske princípy. Predpokladá, že proces bude dlhý a že sa naplní uznesenie vlády, že zákon bude hotový v júni 2016. Zdôraznila, že jej záleží na tom, aby sa proces uskutočňoval participatívne. Z uvedeného dôvodu je potreba na tom začať robiť čím skôr.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Zareagoval, že rozumie myšlienke, ktorú prezentovala pani Pufflerová. Následne zopakoval, že nemôže dať hlasovať o uznesení, ktoré by bolo v rozpore s uznesením vlády. Uviedol, že je možné žiadať od Ministerstva spravodlivosti SR informáciu o harmonograme prác, ale nie je možné dávať rezortu spravodlivosti úlohu, ktorou je zaviazaná vláda v termíne do 30. júna 2016.

Irena Belohorská, členka výboru, Únia žien Slovenska

Zareagovala, že vzhľadom na závažnosť problematiky nie je možné uvedený návrh zaradiť do posledného bodu programu. Dodala, že vzhľadom na predpisy súvisiace s legislatívnym procesom predpokladá, že do volieb sa nestihne táto úloha zavrieť. Vzhľadom na uvedené by bolo vhodné tento návrh považovať za iniciatívny návrh.

Marián Filčík, tajomník Rady vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť
Prítomných informoval, že návrh o ktorom informovala pani Pufflerová bol doručený Ministerstvu spravodlivosti SR za účelom jeho zaradenia na rokovanie Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť. Uviedol, že návrh zaradili do programu aj napriek tomu, že na zasadnutí rady budú mať problém s odporúčením o ňom hlasovať vzhľadom k tomu, že navrhnuté uznesenia sú aj k celoštátnej komisii pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a aj k novele zákona o Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva. Čo sa týka Slovenského národného strediska pre ľudské práva, práca na novele pokračuje štyri roky. Jeden z predpokladov Parížskych princípov je, že sa vypracováva v spolupráci so strediskom samotným. Z toho dôvodu je dohoda komplikovaná. Takisto sa nepodarilo vyrokovať už niekoľko rokov otázky finančného zabezpečenia. Z uvedených dôvodov je práca na tvorbe materiálu zdĺhavá a nejedná sa o to, že by na rezorte spravodlivosti nebola ochota pripraviť novelu. Je potrebné uskutočniť ďalšie rokovania. Dodal, že proces nebude urýchlený tým, že bude prijaté uznesenie na zasadnutí výboru alebo na zasadnutí rady.

Adriana Mesochoritsová, podpredsedníčka výboru, Možnosť voľby

Myslí si, že by malo byť na zasadnutí výboru prijaté uznesenie k potrebe prijatia novely zákona o Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva, o ktorom informovala pani Pufflerová, znenie ktorého je možné preformulovať. Zareagovala, že rozumie tomu, čo sa deje aj na rezorte spravodlivosti, že určite majú snahu o vypracovanie novely. Pokladá za veľmi dôležité, aby bol proces vedený v participatívnom dialógu. Považuje za potrebné o návrhu diskutovať na zasadnutí výboru, pretože sa jedná o dôležitý návrh, ktorý sa týka Slovenského národného strediska pre ľudské práva a ktoré je kľúčovou inštitúciou aj pre tento výbor.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Zareagovala, že na poslednom zasadnutí výboru tiež zazneli návrhy na zaradenie bodov, o ktorých sa malo hlasovať, ale zaznela tu práve výhrada zo strany členov, ktorí sú zástupcami ministerstiev, že oni majú mandát hlasovať iba o tých bodoch programu, ktoré boli poskytnuté vopred. Podľa jej názoru nastane situácie, kedy ministerskí úradníci nebudú môcť hlasovať, pretože na to nemajú mandát, takže je to podľa jej názoru zbytočné.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Vykonala kontrolu uznášaniaschopnosti. Informovala, že je prítomných 43 členov a členiek výboru, ktoré majú hlasovacie právo alebo niekoho zastupujú, z čoho vyplýva, že je výbor uznášaniaschopný (pozn. zapisovateľky: počty hlasujúcich sa môžu pri jednotlivých hlasovaniach meniť z dôvodu príchodu/odchodu jednotlivých členiek a členov výboru).

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

V nadväznosti na prezentované informácie navrhol pristúpiť k hlasovaniu o tom, či bude bod, týkajúci sa novely zákona o Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva, ktorý navrhla pani Pufflerová zaradený ako samostatný bod programu.

Vzhľadom k tomu, že 14 prítomných hlasovalo za návrh zaradenia samostatného bodu, 2 sa zdržali hlasovania, a 27 bolo proti, prítomných informoval, že návrh pani Pufflerovej ohľadne Slovenského národného strediska pre ľudské práva nebude zaradený ako osobitný bod, ale bude otvorený v rámci bodu „Rôzne“.

Následne požiadal pani Pufflerovú, aby prítomných oboznámila s formuláciou druhého návrhu, ktorý žiada zaradiť ako samostatný bod programu.

Šarlota Pufflerová, členka výboru, Občan, demokracia a zodpovednosť

Prítomných informovala, že druhý návrh sa týka ustanovenia celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu, čo je len zdanlivo agendou rezortu školstva, pretože sa zmenili kompetencie. Dodala, že iné ministerstvo je zodpovedné za ľudské práva. Informovala, že návrh uznesenia vo vzťahu k tejto téme by tiež preformulovala. Zdôraznila, že je nevyhnutné, aby sa čím skôr zriadila celoštátna komisia, ktorá má vytvoriť koncepciu pre celoštátne vzdelávanie vo všetkých rezortoch. Z uvedeného dôvodu je veľmi potrebné, aby bola zahrnutá rodová rovnosť do ľudskoprávneho vzdelávania.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Vyzval zástupcu rezortu školstva o zaujatie stanoviska.

Zuzana Kadlečíková, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Prítomných informovala, že prebiehajú rokovania medzi Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstvom spravodlivosti SR a rieši sa aj možnosť zmeny

príslušného uznesenia, ako aj konkrétna praktická stránka jeho splnenia. Tlmočila stanovisko rezortu školstva, že všetky informácie budú poskytnuté až po ukončení rokovaní medzi týmito dvomi ministerstvami.

Šarlota Pufflerová, členka výboru, Občan, demokracia a zodpovednosť

Zareagovala, že trvá na prednesenej požiadavke, pretože rokovania nie sú v tejto chvíli riešením. Považuje za potrebné začať pracovať na vytváraní celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a k demokratickému občianstvu, čo bude tiež dlhodobý proces. Dodala, že ak sa bude tento problém odsúvať až do budúceho roku, tak opäť nebudeme nikam napredovať. Zdôraznila, že jej záleží na participatívnom procese, ktorý si predstavuje tak, že sa vytvorí pracovná skupina, ktorá bude mať zastúpenie všetkých rezortov a to isté platí aj o občianskej spoločnosti. Zdôraznila, že štyri roky sa v tejto veci nič nedialo a nemá čas na to, aby sa o tejto téme iba rozprávalo. Je ochotná sa podieľať na práci a nie na rozprávaní a u uvedeného dôvodu má záujem predložiť navrhované uznesenia. Považuje za dôležité, aby sa naštartoval proces, pretože sú vytvorené podmienky, vytvorené orgány, ktorými je tento výbor a rada. Dodala, že nevie, načo tieto orgány máme, keď nevieme byť pružní. Vytvorenie celoštátnej komisie sa už nemôže odkladať, ale musí sa jednať o proces, ktorý sa začne čo najskôr.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Uviedol, že by uvedená téma mala byť predmetom rokovania vo Výbore pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania. Následne uviedol, že brániť hlasovaniu k tomuto návrhu nebude.

Adriana Mesochoritsová, podpredsedníčka výboru, Možnosť voľby

Zareagovala, že v zmysle článku 6 odsek 2 rokovacieho poriadku výboru môže výbor prijímať závery aj na základe materiálu predloženého priamo na zasadnutí výboru.

Dodala, že pani Puflerová návrhy zaslala vopred. V nadväznosti na to, čo sa udialo pri hlasovaní na predchádzajúcom zasadnutí, že štátna správa nemohla hlasovať dodala, že nerozumie tomu, ako je možné. Skonštatovala, že potom je tu niečo nefunkčné a otvorene diskusiu o funkčnosti toho, akým spôsobom bude štátna správa participovať na rokovaníach výboru pre rodovú rovnosť.

Šarlota Pufflerová, členka výboru, Občan, demokracia a zodpovednosť

Vysvetlila, že ona navrhované body aj s presnými návrhom uznesení poslala, keď sa program iba ešte začínal tvoriť a neposlala ich na poslednú chvíľu. Dodala, že návrhy uznesení sa vždy po diskusii dajú preformulovať. Vysvetlila, že návrhy preformulovala a poslala dvakrát a žiadala, aby boli zaradené ako body programu. Bolo jej povedané, že to má urobiť na rokovaní. Uviedla, že ak sa jedná o agendu, ktorá sa nehodí, tak sa do programu nemôže dostať, alebo už je vopred jasné, aké k tomu treba zaujať stanovisko.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Zareagoval, že nerozumie tomu, prečo sa tento návrh nepredkladá na výbore, ktorý je k tomu konštituovaný. Dodal, že sa tu navrhuje riešenie, ako sa okľukou dostať cez rodovú rovnosť na Výbor pre výskum, vzdelávanie a výchovu k ľudským právam a schvaľovať niečo, čo prináleží Výboru pre výskum, vzdelávanie a výchovu k ľudským právam. Vyjadril presvedčenie, že by bolo vhodné zaoberať sa na zasadnutiach problematikou, ktorá prináleží priamo Výboru pre rodovú rovnosť.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Prítomných informovala, že uvedené skutočnosti konzultovala s predsedom výboru – ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Uviedla, že uznesenia, ktoré zaslala pani Pufflerová sú nevykonateľné. V návrhu uznesenia vo vzťahu k Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva sa uvádza formulácia, aby vláda najneskôr pred koncom svojho volebného obdobia predložila Národnej rade Slovenskej republiky návrh novely zákona o Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva v termíne do 30. októbra 2015. Dodala, že každý kto rozumie legislatívnym procesom musí chápať, že takýto návrh je nevykonateľný. Nehovoriac o tom, že k úlohe existuje platné uznesenie vlády s iným termínom, čiže Výbor pre rodovú rovnosť môže napr. odporučiť urýchliť práce na príprave novely, ale predložiť uznesenie, ktoré je nevykonateľné, si z hľadiska pozície sekretariátu výboru nemôžeme dovoliť.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Prítomných vyzval k hlasovaniu o zaradení bodu programu týkajúceho sa druhého návrhu p. Pufflerovej, ktorý súvisí s problematikou zriadenia celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam, ako samostatného bodu programu.

Vzhľadom k tomu, že 17 prítomných hlasovalo za návrh zaradenia samostatného bodu, 23 sa zdržali hlasovania, a 3 boli proti, prítomných informoval, že tento návrh nebude zaradený ako osobitný bod programu.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Navrhla, aby v bode Rôzne zaznela informácia aj o Akčnom pláne LGBTI, ktorý je v týchto dňoch v pripomienkovom konaní, rovnako ako Akčný plán predchádzania všetkým formám diskriminácie. Dodala, že sa v ňom značne vyskytuje rodová rovnosť.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Uviedol, že všeobecná diskusia o návrhu p. Ocilkovej môže byť v bode Rôzne.

Členky a členovia schválili program rokovania.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Informovala, že z ostatného zasadnutia výboru nevyplynuli žiadne úlohy.

2. Informácia o zasadnutiach Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Barbara Illková, členka výboru, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

Prítomných informovala, že novelou kompetenčného zákona nastala zmena, ktorá má súvislosť aj so zmenou štatútu. Od 1. septembra 2015 sa predsedom Rady vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“) stal minister spravodlivosti SR a novým tajomníkom rady je Marián Filčík.

Následne informovala o priebehu 21. zasadnutia rady, ktoré sa uskutočnilo 26. júna 2015 a ktoré bolo posledným zasadnutím v gescii Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky. Informovala, že v úvode zasadnutia rada vzala na vedomie informácie o záveroch zasadnutí výborov rady, ktoré sa konali v medzisesionálnom období.

Ďalej rada jednomyselne vzala na vedomie materiál z Výboru pre deti a mládež Informáciu o napĺňaní strategických cieľov Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím a o činnosti Národného koordinačného strediska pre riešenie problematiky násilia na deťoch.

Rada jednomyselne vzala na vedomie Súhrnnú správu a o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2014.

Rada schválila návrh Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny na uznanie ruského a srbského jazyka za menšinové jazyky v SR v zmysle Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov a odporučila podpredsedovi vlády a ministrovi zahraničných vecí a európskych záležitostí SR iniciovať vnútroštátnu procedúru smerujúcu k uznaniu ruského jazyka a srbského jazyka za menšinové jazyky v SR v zmysle časti II. Európskej charty regionálnych a menšinových jazykov.

Členovia rady boli súčasne oboznámení s nasledovnými informáciami: informáciou Ministerstva vnútra SR o udeľovaní štátneho občianstva; informáciou Ministerstva vnútra SR a Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR o zohľadnení priorít celoštátnej stratégie a ochrany a podpory ľudských práv v SR v operačných programoch Ľudské zdroje a Efektívna verejná správa.

Rada sa oboznámila s informáciou Ministerstva spravodlivosti SR o Návrhu zákona o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov SR a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zástupcovia gestorov úloh vyplývajúcich z uznesenia vlády k Celoštátnej stratégii ochrany a podpory ľudských práv v SR informovali o aktuálnom stave plnenia týchto úloh.

Predseda rady zároveň odporučil pokračovať v priebežnom odpočítovaní stavu plnenia uvedených úloh aj na ďalších zasadnutiach rady.

Záverom rada prijala vyhlásenie, ktorým odsúdila všetky prejavy nenávisť, extrémizmu, rasizmu a xenofóbie, ku ktorým došlo na protestnom zhromaždení v Bratislave dňa 20. júna 2015 a odmietla akékoľvek aktivity vedúce k neznášanlivosti v spoločnosti.

Na záver vyslovila poďakovanie prítomným za aktívnu spoluprácu za ostatné tri roky spolupráce, počas ktorých rezort diplomacie predsedal rade.

Marián Filčík, tajomník Rady vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Informoval, že k 1. septembru 2015 vstúpila do platnosti novela Zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, ktorým bola presunutá kompetencia koordinácie v oblasti ľudských práv z Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR na Ministerstvo spravodlivosti SR. Rezortu zahraničných vecí zostala zachovaná úloha pri poskytovaní dotácií v oblasti ľudských práv a Ministerstvu spravodlivosti SR sa zároveň doplnila kompetencia v oblasti tvorby štátnej politiky v oblasti ľudských práv.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

V mene výboru poďakoval bývalej tajomníčke rady za doterajšiu spoluprácu a novému tajomníkovi rady p. Mariánovi Filčíkovi poprial veľa úspechov.

***Záver:** Výbor vzal na vedomie informáciu zo zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a o prechode kompetencií v oblasti ľudských práv na Ministerstvo spravodlivosti SR.*

3. Informácia o Akčnom pláne predchádzania všetkým formám diskriminácie

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Informovala, že v zmysle uznesenia vlády SR č. 71/2015 k Celoštátnej stratégii ochrany a podpory ľudských práv v SR bola uložená úloha ministrovi spravodlivosti v spolupráci s ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny, vypracovať Akčný plán predchádzania všetkých foriem diskriminácie na roky 2015-2019. Prítomných oboznámila, že bola vytvorená pracovná skupina, v ktorej okrem týchto dvoch rezortov, bol zastúpený rezort školstva, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva a mimovládne organizácie aj z Výboru pre rodovú rovnosť. Na zasadnutí skupiny na prelome mája a júna 2015 boli dohodnuté rámcové okruhy, ktoré by mal akčný plán obsahovať a na základe toho bol v spolupráci oboch rezortov tento plán vypracovaný. Akčný plán obsahuje SWOT analýzu súčasnej situácie, ako prehľad medzinárodných záväzkov, ktoré sa týkajú diskriminácie, prehľad primárneho práva, sekundárneho práva Európskej únie, ako aj stručný popis antidiskriminačného zákona, zákonníka práce a iných relevantných právnych predpisov. Akčný plán zároveň rekapituluje celú históriu antidiskriminačnej legislatívy na Slovensku, keďže antidiskriminačný zákon prešiel niekoľkými novelizáciami. Akčný plán okrem toho uvádza základné pojmy a východiska antidiskriminačného zákona a rekapituluje inštitucionálne zabezpečenie, vrátane funkcií Slovenského národného strediska pre ľudské práva. Operačné ciele akčného plánu sú formulované v piatich rôznych oblastiach - oblasť mechanizmov a inštitúcií, zabezpečenia účinnej ochrany pred diskrimináciou; oblasť implementácie samotného zákona a monitorovania s cieľom zlepšenia uplatňovania a dodržiavania antidiskriminačného zákona v praxi; oblasť zameraná na výskum, ktorej cieľom je zvýšenie poznatkovej bázy o príčinách a mechanizmoch diskriminácie; oblasť zameraná na vzdelávanie s cieľom zlepšenia informovanosti o diskriminácii u relevantných aktérov; oblasť venovaná zvýšeniu informovanosti verejnosti o prevencii diskriminácie a spôsoboch ochrany pred ňou. Samotný plán rozpracováva 29 úloh, pričom identifikuje aj

možné zdroje financovania daných úloh. Materiál je predmetom medzirezortného pripomienkového konania do 19. októbra 2015, kedy je možné v rámci štandardného procesu podávať pripomienky.

Mária Raučinová, členka výboru, Katolícke hnutie žien

Požiadala o informáciu, či pred formulovaním tohto akčného plánu prebehla diskusia, informovala sa, kto bol v pracovnej skupine za MVO s poukazom na slová p. Illkovej, ktorá uviedla, že „každému akčnému plánu bude predchádzať odborná diskusia, pretože inak sa pripravovať spomenuté dokumenty nedajú a ich samotný proces bude inkluzívny, participatívny a otvorený“.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Uviedla, že v pracovnej skupine boli zastúpené mimovládne organizácie, ktoré sa dlhodobo venujú otázke diskriminácie alebo ochrane pred diskrimináciou, čo je možné doložiť aj relevantnými publikáciami a výstupmi - Nadácia Milana Šimečku; Občan, demokracia, zodpovednosť a Centrum pre výskum etnicity a kultúry.

Stanislav Trnovec, člen výboru, Klub mnohodetných rodín

Informoval, že v analýze, ktorú vypracoval v roku 2007 pre Európsky parlament sa vo viacerých prípadoch ukázalo, že mnohodetné rodiny sú diskriminované. Výsledky svojich analýz poskytol k dispozícii Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Uviedol, že sa ako organizácia hlásili do pracovnej skupiny, ktorá pripravovala stratégiu, ale boli vylúčení. Skonštatoval, že ak platí antidiskriminačný zákon, tak potom má platiť pre všetky skupiny, a nie len pre jednu alebo pre dve. Doplnil, že diskriminácie mnohodetných rodín sú obsiahnuté vo viacerých dokumentoch, ktoré sú schválené buď komisiou, alebo parlamentom v Európskej únii. Čiže sa nejedná len o lokálne záležitosti.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Vysvetlila, že z hľadiska efektívnej práce nie je možné ani účelne vytvárať pracovnú skupinu, v ktorej je zastúpených 30 rôznych organizácií, pretože zo skúsenosti vyplýva, že sa takáto skupina nedopracuje k záveru. Doplnila, že nie je problém obrátiť sa na odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí za účelom diskusie. Uviedla, že materiál je predložený na diskusiu Výboru pre rodovú rovnosť a je predmetom medzirezortného pripomienkového konania. Doplnila, že o uvedenej analýze nemá vedomosť a uviedla, že v prípade pocitu, že

dochádza k porušovaniu antidiskriminačného zákona, je možné stretnúť sa, o uvedenom probléme diskutovať a snažiť sa urobiť nápravu.

Záver: Výbor vzal na vedomie informáciu o Akčnom pláne predchádzania všetkým formám diskriminácie.

4. Informácia o Národnom projekte Prevencia a eliminácia násilia na ženách

Barbora Holubová, Inštitút pre výskum práce a rodiny

Informovala, že projekt „Prevencia a eliminácia násilia na ženách“ momentálne končí a v týchto mesiacoch sa sumarizujú hodnotenia projektu od jeho partnerov. Z hľadiska Inštitútu pre výskum práce a rodiny bol tento projekt vnímaný ako rozšírenie jeho činnosti. Partneri inštitútu sa pozitívne vyjadrili k tomu, že došlo k ich výraznému posilneniu kapacít, a to hlavne odborných. Najali ľudí, ktorí mohli začať poradenský proces so ženami a momentálne majú oveľa viac klientok. Obnovili sa známe druhy podpory a pomoci ženám, napr. terénna práca. Napriek tomu, že projekt bol významne skráteneý a s pomocou sa začalo neskôr, sú už aj z ich strany pozitívne efekty. Napríklad starostovia, ktorí ešte pred pár mesiacmi tvrdili že ženu, ktorá potrebuje pomoc vo svojej obci vôbec nemajú, tak sa momentálne ozývajú, že o takej žene majú vedomosť a požadujú informácie, ako majú v konkrétnom prípade postupovať. Inštitútu pre výskum práce a rodiny výrazne pomohlo aj to, že si mohli najat' projektové manažérky, ktoré ich odbremenili od administrácie.

Pre Inštitút pre výskum práce a rodiny bolo významné, že mohli čerpať z „know-how“ partnerov projektu, čo sa ukázalo napr. pri nastavovaní Národnej linky pre ženy zažívajúce násilie. Na vykonávanie náročnej práce na linke sa pripravovali poradkyne, odborníci a odborníčky partnerských organizácií. Priznala však, že partneri mali viac negatívnych ako pozitívnych ohlasov. Z hľadiska Inštitútu pre výskum práce a rodiny bola administratívna záťaž neúmeraná a vecná stránka projektu bola významne potlačená, diskusie sa viedli hlavne o projektovej dokumentácii. Partneri sa sťažovali, že nastavenia z hľadiska riadiaceho orgánu boli „a priori“ založené na predpoklade, že niekto chce finančné prostriedky vynaložiť neefektívne.

Partneri vyčítali Inštitútu pre výskum práce a rodiny, že počas tohto projektu nebola zabezpečená udržateľnosť projektu, tzn. jeho odborné kapacity. Domnievajú sa, že momentálne nastavenie je veľmi dobré, majú zaučených ľudí ale odborníčky budú musieť byť prepustené. Otázkou je, čo bude napríklad so ženou, ktorá je v poradenskom procese a ktorá očakáva dlhodobú starostlivosť. Skonštatovala, že v súčasnosti by sa nastavovanie projektu

robilo už iným spôsobom. Od partnerov majú návrhy aj do budúcnosti. Tí odporúčajú vytvorenie stáleho a dostatočného systému financovania špecializovaných služieb pre ženy aj napriek tomu, že už boli avizované národné projekty na udržateľnosť Národnej linky pre ženy zažívajúce násilie a Koordinačno-metodického centra. Zároveň odporúčajú zvážiť realizáciu národného projektu, ktorý by sa špecificky zamerlal na stabilizáciu mimovládnej siete špecializovaných poradní a apelujú na prijatie zákona.

Dáša Malíková, členka výboru

Zhrnula, čo sa na Národnej linke pre ženy zažívajúce násilie udialo od 1. februára do 5. októbra 2015, teda v období za ktoré má k dispozícii údaje. Čísla sa naďalej menia, avšak nie je možné vykazovať štatistiky každý deň. V sledovanom období sa na linku obrátilo s problémom násilia 391 žien, v deň zasadnutia výboru cez 400. Prítomných upozornila, že napriek množstvu čísel, ktoré uvedie, je potrebné vnímať to, že za každým číslom sú príbehy konkrétnych žien s veľmi širokým spektrom všetkých foriem násilia a poradkyne každý deň prinášajú nové skúsenosti od žien a od mimovládnych organizácií vo vzťahu k práci polície a pod.

Od uvedených 400 klientok bolo riešených 2015 hovorov ohľadom násilia, ktoré zažívajú. Z tohto počtu bolo 391 klientok vysoko rizikových. K dispozícii majú manuály, podľa ktorých si dokážu kvalifikovať mieru ohrozenia. Uviedla, že na linku volajú často aj ľudia, ktorí majú vo svojom okolí ženu, ktorá zažíva násilie alebo je ním ohrozená a volajú najmä preto, aby sa poradili, čo môžu v takomto prípade urobiť. Na linke sa poradkyne vždy snažia tieto tretie osoby požiadať o to, aby boli prostredníkom, ktorý sprostredkuje to, že dotknutá žena sa na linku nakoniec obráti. Dodala, že podľa jej odhadu sa kontaktuje na linku asi 50 % žien. Celkový počet hovorov, ktoré boli vybavené v sledovanom období bol 4459, t.j. vrátane kontaktu s rôznymi mimovládnyimi organizáciami, ktoré ženám asistujú pri hľadaní ubytovania, pri hľadaní ďalšej pomoci v ich regióne, komunikujú s rôznymi inštitúciami, oslovujú ich lekári a ľudia, ktorí prichádzajú s týmito ženami do kontaktu, poskytujú im informácie o téme násilia páchaného na ženách a pod.

Pripomenula, že linka v prvom rade vytvára bezpečný priestor pre ženy, ktorý je nepretržite dostupný 365 dní v roku, 24 hodín denne, 7 dní v týždni, kedy môže akákoľvek žena s problémom násilia na linku zavolať. Linka je anonymná a bezplatná. Dodala, že časté sú hovory aj od žien, ktoré sú vo fáze, keď chcú hovoriť o tom, čo sa im deje a ešte majú pred sebou veľmi dlhú cestu a budú sa rozhodovať, ako sa ďalej s násilím vo svojom živote vysporiadajú. Veľmi často poskytujú krízovú pomoc, kedy volajú ženy po akútnom útoku od násilníka alebo keď chcú bezpečne odísť od násilného muža. Pripravujú bezpečnostné plány

a pod. Treťou oblasťou, ktorej sa venujú je poskytovanie informácií, kedy hovoria so ženami najmä o násilí a o pomoci, ktorá je v ich regiónoch. Štvrtou oblasťou je asistovanie a delegovanie. Národná linka má ambíciu čo najviac žene zjednodušiť prístup k pomoci, takže poradkyne aktívne zisťujú napr. kde sú aktuálne voľné miesta a pod.

Najčastejšie sa stretávajú s prípadmi psychického násillia, ktoré ohlasuje ďalšie typy násillia, napr. fyzické násillie. Veľmi často sa stretávajú s ekonomických násillím a taktiež so sexualizovaným a sociálnym násillím a ich rôznymi kombináciami. V poslednej dobe je veľa prípadov prenasledovania a taktiež aj prenasledovania prostredníctvom informačných technológií.

Z počtu 391 žien zažilo 20 žien pokus o vraždu a približne 140 žien zažíva vo vzťahu vážne vyhrážanie sa alebo vyhrážanie sa zabitím. Ženy volajú z rôznych regiónov Slovenska. Veľmi rýchlo sa ukázalo, kde služby v regiónoch sú a aká je ich kvalita a čo všetko chýba. Najviac žien na národnú linku volalo z Bratislavského kraja (14,32 % žien). Ďalšími regiónmi sú Košický kraj, Prešovský kraj, Trenčiansky kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj a najmenší počet žien volá z Banskobystrického kraja (7,67 %). Banskobystrický kraj nie je až taký malý, aby tá disproporcía bola taká veľká a faktom je, že v Banskobystrickom kraji nie sú k dispozícii vôbec služby pre ženy, ktoré zažívajú násillie, aj keď sa nejedná o jediný kraj.

Ďalej uviedla, že najčastejšou frustráciou, ktorú na linke zažívajú je stav, keď volá žena v krízovej situácii (vyhodená vonku s deťmi, zranená, v šoku, atď.) a poradkyne na linke ju nemajú kam poslať. Buď je to tak, že v príslušnom kraji alebo v jej blízkosti sa nič nenachádza, alebo žena nemá žiadne zdroje, môže byť odstrihnutá od kontaktov a nemá sa ako dostať k pomoci. Národná linka svoje miesto vidí ako súčasť širokej siete mimovládnych organizácií, ženských organizácií, ktoré budú poskytovať ďalšiu osobnú pomoc, pretože Národná linka má svoje limity.

Pokračovanie linky pomoci sa ukazuje ako nevyhnutnosť, pretože keď sa im podarí získať dôveru žien, ktoré na linku volajú a hovoria svoje príbehy, úloha linky v nejakej chvíli končí a potrebujú tie ženy poslať niekde, kde dostanú presne to, čo potrebujú.

Najčastejšie sa na linku obracajú ženy vo veku od 31 do 39 rokov (22 % žien), tesne za tým je skupina žien od 40 do 49 rokov a skupina žien v kategórii od 50 až do 69 rokov.

Až 32,23 % žien, ktoré zavolajú na národnú linku, sú v násilnom vzťahu 2-5 rokov. Čiže zavolajú v tom čase, keď násillie vo vzťahu trvá 2-5 rokov. Ženy, ktoré zažívajú násillie vo vzťahu, ktoré trvá 6-10 rokov, tvorí okolo 16 %. Takmer 10 % žien zavolá do jedného roka a vtedy je veľmi dobrá príležitosť, ako včas intervenovať, hovoriť o násilí, hovoriť o hraniciach vo vzťahu.

Približne 47 % žien vyhľadalo políciu alebo prokuratúru, kým zavolali na linku. Právnu pomoc do tej chvíle, kým zavolali na linku vyhľadalo 9 % žien. To sú ženy, ktoré sa obrátili buď na svojho právnik, na centrum právnej pomoci alebo iným spôsobom vyhľadali právnu pomoc. Na mimovládne organizácie sa obrátilo 7 % žien a 37 % žien, ktoré zavolali na linku sa neobrátilo na nikoho.

Uviedla, že je to prvá príležitosť dlhodobo zbierať údaje v tejto oblasti z celého Slovenska a viac údajov bude možné nájsť vo výročnej a monitorovacej správe.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Doplnila, že na predchádzajúcom zasadnutí výboru sa hovorilo o príprave zákona o domácom násilí a o výsledku niekoľkomesačnej práce, resp. kedy všetky návrhy zákonov museli byť predložené Národnej rade SR do konca augusta 2015. Aj vzhľadom k tomu, že nebolo k dispozícii veľa času, proces bol rozfázovaný do dvoch stupňov. Novelizácie zákonov, ktoré chceli v rámci návrhu zákona o domácom násilí na ženách predložiť v spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti SR a Ministerstvom vnútra SR. Týmto rezortom zároveň poďakovala za to, že návrh zákona predložili v rámci existujúcej novely trestného zákona a v súčasnosti je novelizácia predložená na rokovanie Národnej rade Slovenskej republiky.

Zhrnula najzásadnejšie pripomienky nasledovne: V prvom rade v zákone SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, kde sa do § 49 Priestupku proti občianskemu spolunažívaniu doplnilo písmeno e), kde sa dá identifikovať priestupok proti blízkej alebo zverenej osobe. V nadväznosti na uvedené nová úprava základnej skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Tr. zák. (napríklad vypúšťa pojem „týranie“) s tým, že nový odsek 2 zavádza tzv. priestupkové týranie („rovnako ako v odseku 1 sa potrestá, kto bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvanástich mesiacoch postihnutý“). Inak je otázne, ktorý z priestupkov svojou povahou, či závažnosťou možno označiť za obdobný týranie. Ďalej sa v novele Zákona č. 171/1993 o policajnom zbore predĺžila dĺžka zákazu vstupu vykázananej osobe do spoločného obydľia zo 48 hodín na 10 dní, pričom toto vykázanie súčasne obsahuje aj zákaz priblíženia sa na 10 metrov. V trestnom poriadku zákona č. 301/2005 Z. z. , sú uvedené procesné veci, napr. zákaz konfrontácie v prípade domáceho násillia alebo podozrenia, vyšetrovania podľa § 208 Trestného zákona, s tým, že cieľom je ešte využiť toto obdobie pred voľbami na pokračovanie diskusie k uvedenému zákonu. Uviedla, že sa chystajú tri okrúhle stoly na tri rôzne témy. Prvou je oblasť služieb, kde chcú využiť aj poznatky z už prebiehajúcich projektov, zabezpečenie služieb vrátane nejakého systému ich financovania. Druhou oblasťou je oblasť vzdelávania a

akreditácie vo vzdelávaní v tejto oblasti. A tretia oblasť je oblasť práce s páchatel'ami a možnosti zavedenia sociálnointervenčných programov s páchatel'ami rodovo podmieneného násilia a domáceho násilia.

Ďalším plánom do budúcnosti je jednak pre pokračovanie linky pomoci pre týrané ženy už schválený zámer pokračovania národného projektu, ktorý by mal udržateľnosť linky zabezpečiť do konca roku 2019, s tým, že čo sa týka služieb, tak v rámci operačného programu Ľudské zdroje, kde v rámci špecifického cieľa 4.1.2 sú oprávnené aktivity aj podpora služieb v oblasti poradenstva násilia na ženách, za odbor navrhli dopytovo orientovanú výzvu na tieto aktivity, kde by sa organizácie priamo svojimi projektmi mohli o ňu uchádzať. Zatiaľ nemajú spätnú väzbu, pretože sa ešte pripravuje operačný program a metodické materiály pre čerpanie nového programového obdobia. Vyjadrila sa, že dúfa, že začiatkom roku 2016 sa podarí zrealizovať otvorenú výzvu.

Barbora Burajová, členka výboru

Čo sa týka národných projektov v Koordinačno-metodickom centre s ohľadom viacerých otázok, ktoré boli spomenuté a s ohľadom potreby systematizácie, ochrany a podpory ženám prípadne ich deťom pred násilím sa budú opierať najmä o tie výsledky a výstupy, ktoré im národný projekt realizovaný Inštitútom pre výskum práce a rodiny poskytne. Týka sa to aj diskutovanej otázky služieb, kde s ohľadom na to, aké formy a aké druhy pomoci a podpory potrebujú ženy a v akých štandardoch je ich potrebné zabezpečiť. V národnom projekte sa expertky touto otázkou zaoberali a dúfa, že sa budú môcť pozrieť na nastavené štandardy aj z hľadiska ekonomických a systémových ukazovateľov, či je systém pomoci a ochrany pred násilím, (tak ako je v súčasnosti zaradený v systéme sociálnych služieb) tým, čo môže garantovať udržateľnosť pomoci, podpory a ochrany žien bez toho, že by to bolo nutné uvedené riešiť doplnkovými zdrojmi z európskych alebo iných fondov. V konečnom dôsledku je uvedené tou najvyššou metou, po ktorej je v tejto problematike potrebné ísť, aby ženám a deťom bola poskytovaná efektívna pomoc z dlhodobého hľadiska a aby bola dostupná po celom Slovensku a nie tak, ako prítomní počuli pri prezentácii kolegyne Malíkovej, kde na mape Slovenska sú tomto smere veľké nedostatky. Zdôraznila, že je potrebné sa rozprávať aj o tom, aké sú kompetencie a možnosti intervencie iných inštitúcií a v rámci toho aj možnosti multiinštitucionálnej spolupráce. Uviedla, že pani Malíková spomínala, že 49 % žien predtým, ako sa obrátilo na linku pomoci už bolo v kontakte s políciou alebo prokuratúrou, je možné predpokladať, že intervencia zo strany orgánov činných v trestnom konaní nebola zrejme na takej úrovni, že by zastavila násilie, keďže následne ženy hľadali pomoc ďalej na Národnej linke pomoci pre ženy. Aj z toho dôvodu si myslí, že je potrebný veľký potenciál v

skvalitňovanie krízovej a prvej intervencie každej jednej inštitúcie, ktorá sa stretne so ženou, ktorá zažíva násilie.

Mária Raučinová, členka výboru, Katolícke hnutie žien Slovenska

Podakovala za prezentáciu linky pomoci pre týrané ženy, ako aj za prezentáciu výsledkov a zároveň položila nasledovné otázky: Či na linku pomoci telefonujú aj muži napriek tomu, že je určená pre ženy. Zaujímala ju hlavne otázka, či riešenie násilia na ženách sa spája aj s Istanbulským dohovorom, ktorý je viazaný na rodovo podmienené násilie, či sa sleduje ukazovateľ, koľko z násilia je možné klasifikovať ako rodovo podmienené násilie a či sa sleduje aj násilie na základe sexuálnej orientácie.

Šarlotta Pufflerová, členka výboru, Občan, demokracia a zodpovednosť

Za relevantný problém považuje financovanie linky pomoci. Financovanie by malo byť povinnosťou štátu, v rámci ochrany ľudských práv žien a táto otázka nemôže ostať otvorená. Časom sa ukáže, či sa finančné prostriedky nájdu, či sa bude jednať o otvorený program, alebo či uvedená výzva bude vyhlásená. Pretože tu nastáva situácia, ktorá je naozaj život ohrozujúca pre ženy a keď sa neudrží kontinuita, tak naozaj sa stane to, že odborné sily a celá investícia, ktorá už bola vynaložená do tohto projektu bude zbytočná. Bola rozbehnutá linka pomoci a s tým súvisiace aktivity, čo sa rozbehlo je ohrozené tým, že nebude mať nadväznosť v ktorejkoľvek z tých činností. To znamená, že nie je to len o nepokrytí územia, kde už osobne vidí nerovnosť smerom k ženám, že nemajú dostupné tie služby, ktoré v tej chvíli potrebujú. Uvedené sa týka aj všetkých programov, o ktorých na výbore hovorila, aj keď ich nepomenovávala veľmi konkrétne. Tu ide o prípravu všetkých tých ľudí, ktorí v tomto procese vstupujú do hry a majú byť nápomocní ženám. Čiže jej otázkou je, či existujú zdroje, o ktorých vieme na úrovni štátu, ktoré by na tento účel mohli byť použité priebežne, keď už nie sú dostupné iné zdroje, o ktoré musia bojovať organizácie, ktoré už sú na to zriadené, ako napr. Koordinačné centrum alebo organizácie, ktoré vykonávali projekt, ktorý tu fungoval doteraz. Vyjadrila názor, že si myslí, že tiež to nie je celkom v ich náplni práce, aby zabezpečovali takéto veci. Ako príklad uviedla, že keď sa robili projekty v rómskych komunitách, investovali sa do nich veľké zdroje. Boli do nich vťahované zástupy ľudí vyškolených aj zo samotných rómskych komunit a potom keď už sa to ako tak rozbehlo, tak to zrazu nemalo pokračovanie. A celý potenciál ľudí aj aktivít zmizol a ľudia zostali bez práce, ale to nie je na tom tá najhoršia vec. Najhoršia vec bola, že pripravení ľudia a ich potenciál a ich „know-how“ nemohol byť využitý. V hre je ešte ďalšia vec a tou je bezpečnosť a často ide ženám aj o život a ich životná situácia je ťažká a neriešiteľná. Ak sa

im už vôbec začala poskytovať pomoc, je to možno ešte horšie, ako keby sa im pomoc ani nedostala. Podotkla, že štát ani Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR sa z tohto nemôže vyňať a uviesť že v tejto chvíli nie sú k dispozícii finančné prostriedky na pokračovanie projektov. Mal by byť k dispozícii kontinuálne prísun zdrojov, ktoré to zabezpečia a všetko ostatné by mali byť zdroje doplnkové.

Irena Belohorská, členka výboru, Únia žien Slovenska

Informovala, že Únia žien Slovenska organizovala 3 veľké konferencie, na ktoré boli pozvané aj iné mimovládne organizácie. Všetky sa uskutočnili s odstupom času piatich rokov, aby hodnotili čo sa zmenilo a ktoré z ich vecí, ktoré sa snažili presadiť sa aj presadiť podarilo. Veľmi ocenili, že každej konferencii sa zúčastnili zástupcovia Ministerstva vnútra SR, Ministerstva spravodlivosti SR, Generálnej prokuratúry SR, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstva zdravotníctva SR, pretože uvedený problém sa nedá riešiť len na pôde kontaktného centra. Kontaktné centrum má skôr slúžiť ako sprostredkovateľ medzi ženou, ktorá sa domáha ochrany a spomenutými inštitúciami, ktoré sú v tom zainteresované. Uviedla, že mali veľmi dobré výsledky v spolupráci napríklad s políciou, kde navrhovali, aby vychádzali zo skúsenosti znásilnených žien, ktoré veľakrát, keď sa dostali na políciu, boli samotnými policajtmí necitlivo vyšetrowané. Takže tam, kde sa to dalo zabezpečiť sa snažili, aby ženy boli v rukách žien policajtiiek alebo iných prítomných žien, či už zo ženskej organizácie. Informovala, že majú veľké azylové centrum, ktoré je práve v nepokrytej oblasti v Rimavskej Sobote. Toho času sa tam nachádzalo 50 žien a 28 detí. Vyjadrila sa, že si myslí, že otázka týraných žien nie je len otázkou vzťahu ženy a muža, ale je aj otázkou žien, ktoré sa dostali do zlej životnej situácie. Ako príklad uviedla aféru s pôžičkami, alebo bytovú mafiu, alebo prípad starej pani, ktorá skončila pod mostom ako bezdomovkyňa a našla prístrešie práve v spomenutom azylovom centre. Manažment azylového centra závisí od žien, ktoré sa starajú o toto zariadenie. Bola tu veľmi dobrá spolupráca s predchádzajúcim šéfom vyššieho územného celku, ktorý prispel na kúrenie a ktorý taktiež občas prispieval financiami. Centrum využíva aj 2% z daní. Pán farár tiež občas pomáha zbierkou v kostole napríklad na sušičku a pod. Robia sa zbierky, ktoré organizujú v rámci ich organizácie prakticky po celom Slovensku. Pred Vianocami sa jednalo o hračky a darčeky pre deti, cez leto sa organizujú letné tábory pre deti. Informovala, že vo Svätom Jure sa uskutočnila zbierka zimného šatstva a obuvi. Podotkla, že tu nejde o jednozložkovú spoluprácu. Zodpovedná osoba v centre musí posúdiť a vyhodnotiť situáciu, ak má na starosti ženu, ktorá je napr. na ulici s dvomi deťmi. Musí vedieť, či osloví starostu, alebo primátora, alebo policajtov, ktorí sú zodpovední z moci svojho zamestnania, aby vyšli v ústrety a pomohli. Tiež Výbor pre rodovú rovnosť sa má

snažiť o to, aby viacej stúplo právne vedomie v spoločnosti, aby sa už konečne nevhodné sitkomy trochu aj zreálnili, aby sa neukazovalo len pozlátka spoločnosti a smotánka, ale aby sa ukázal napríklad aj život v takýchto azylových centrách. A z toho dôvodu prítomných aj na minulom zasadnutí výboru vyzývala, aby sa urobilo výjazdové stretnutie aj do takéhoto centra, aby členovia výboru videli akým spôsobom môže v tejto situácii pomôcť aj mimovládna organizácia.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Nadviazala na p. Šarlotu Pufflerovú a na fakt, že sa naozaj ukázalo, že projekt je zmysluplný a potrebný a naozaj je tu potrebná otázka, ako sa bude pokračovať ďalej. Požiadala tajomníčku výboru p. Oľgu Pietruchovú o informáciu, koľko bude vyčlenených financií na linku pomoci do konca roka 2019. Uviedla že je potrebné aj prehodnotenie priorít aj zo strany Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ale hlavne aj zo strany donorov. Pre týrané ženy chýbajú domovy a častokrát ich nemajú kde umiestniť. Existujú už služby na tejto úrovni, ktoré fungovali niekoľko mesiacov a osvedčili sa, ale je tu mnoho iných služieb alebo bezpečných domovov, ktoré fungujú bez akejkoľvek dotácie z verejných financií, ako napr. nezisková organizácia „Áno pre život“. Tam funguje tiež bezplatná linka cca 12 rokov a samotný domov funguje 17 rokov. Má vedomosť, že táto organizácia dostáva štvrtinu až tretinu financií z vyššieho územného celku, ale žiadnu dotáciu z ideologických dôvodov. Zároveň v tejto súvislosti položila otázku štátnemu tajomníkovi Jozefovi Burianovi z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, či nie je čas na prehodnotenie kritérií a skutočne potreba začať reálne pomáhať týmto ženám. Možno by v tejto súvislosti poprosila o informácie aj predsedníčku združenia „Áno pre život“.

Stanislav Trnovec, člen výboru, Klub mnohodesných rodín

Uviedol, že Linka pomoci týraným ženám je štandardným nástrojom v zahraničí v rámci Európy. Podľa jeho názoru je potrebné urobiť všetko pre jej fungovanie. Takáto linka je štandardným nástrojom v rámci Európskej únie v jednotlivých krajinách a podotkol, že našťastie takýto nástroj existuje a práve preto ho treba podporiť. Na druhej strane sa spýtal na špecifickú záležitosť vzhľadom na to, že Klub mnohodesných rodín sa nezaobera len mnohodesnými rodinami, ale aj problémovými rodinami vo fáze rozvodu, či tam boli aj nejaké otázky zo strany niektorých rodičov smerom k súdom, k rozhodnutiam súdu, napríklad pri prideľovaní detí, alebo smerom k tomu ako pokračovať, keď sa bráni styku jedného rodiča voči deťom druhému rodičovi.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Financovanie linky pomoci by malo byť kontinuálne a od tajomníčky výboru p. Oľgy Pietruchovej má informáciu, že do roku 2019 je v tejto veci pripravený projekt, ktorý by aj mal byť kontinuálny. Druhá časť sú v podstate klasické sociálne služby, ktoré boli decentralizované zo strany štátu na vyššie územné celky, prípadne mestá a obce, podľa toho o akú službu sa jedná. Čiže by nerád spájal veci, ktoré nie sú priamo prepojené tým, že ich financuje priamo štát alebo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. A treťou časťou sú podľa neho štátne peniaze, na ktoré je ale nutné, aby bol predložený projekt zo strany neverejných poskytovateľov alebo neziskových organizácií. A toto je odpoveďou, že v projekte sa chce pokračovať bez prerušenia. Čo sa týka linky pomoci, v jej pokračovaní tiež nevidí žiaden problém. Čo sa týka decentralizácie sociálnych služieb, v mnohých prípadoch vyššie územné celky, prípadne mestá a obce neposkytujú financie v plnej výške. Uvedený problém sa týka aj krízových centier pre ženy a rôznych resocializačných zariadeniach a pod. Ak má niekto záujem získať napr. štátne zdroje, ktoré sú podmienené projektom, bol by rád a myslí si, že na to je tu k dispozícii aj štáb ľudí, aby pomohol konkrétnym organizáciám, ktoré majú záujem sa do takýchto projektov nejakým spôsobom inkorporovať alebo podieľať sa na ich možnom financovaní. Je potrebné rozlišovať medzi tým, čo financujú samosprávy, a tým, čo financuje štát cez rôzne projekty. Čo sa týka linky pomoci pevne verí, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR urobí všetko preto, aby jej pokračovanie bolo kontinuálne. Podľa jeho názoru, ako aj názoru p. Oľgy Pietruchovej, tajomníčky výboru by bola vhodná k tejto problematike diskusia, resp. okrúhly stôl, kde by boli prítomní napr. aj odborníci z Európskeho sociálneho fondu. Obdobie dvoch mesiacov je nutné na vyúčtovanie vôbec celého projektu, aby začal kontinuálne pokračovať, ako aj fungovanie iných projektov od 1.1.2016, či už vo väčšom alebo menšom objeme. Faktom ale je, že projekty tu nebudú donekonečna a preto musia byť vytvorené prostriedky na to, aby aj samosprávy boli pripravené že budú čiastočne kofinancovať tieto projekty, pretože bez kofinancovania po roku 2019 môže nastať otázka, čo bude nasledovať ďalej.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Odpovedala na otázku p. Renáte Ocilkovej, ohľadne zabezpečeniu projektu. Samotná linka pomoci vyžaduje na financovanie cca 200 000 EUR ročne a financovanie má byť zabezpečené v rámci zámeru projektu, ktorý už bol schválený. Jeho nositeľom by mal byť Inštitút pre výskum práce a rodiny a celý projekt vrátane nepriamych výdavkov je na 5 miliónov EUR, s tým, že tu sa nejedná len o linku pomoci, ide aj o fungovanie koordinačno-metodického centra po ukončení podpory z Nórskeho finančného mechanizmu, plus ďalšia

poradenská činnosť v oblasti diskriminácie žien a podpory dodržiavania rovnakého zaobchádzania rodovej rovnosti, ktoré má vykonávať Inštitút pre výskum práce a rodiny. Čiže je to zabezpečené v rámci jedného projektu.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Uviedla, že v rámci projektu „Koordinačno-metodické centrum pre prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách a domáceho násilia,, podporeného z Nórskeho grantov malo byť vyčlenených vyše 600 000 EUR na rekonštrukciu bezpečného domova v Prešove a navyše k tomu bola zorganizovaná aj verejná zbierka. Požiadala o informáciu, v akom stave je projekt v súčasnosti.

Ol'ga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Zareagovala, že v tomto prípade sa jedná o Nórskeho finančný mechanizmus. Následne uviedla, že pokiaľ má správne informácie, tak momentálne sa čaká na kolaudáciu. Zároveň informovala, že rovnako má byť otvorený aj bratislavský „Bezpečný ženský dom“. A to je aj odpoveď na to, že chýbajú ubytovacie kapacity. Práve v rámci Nórskeho finančného mechanizmu bude vytvorených zhruba 100 miest, rodinných miest v rôznych regiónoch Slovenska. Pozitívnu správou je, že sa predlžuje implementácia mechanizmu o rok, čiže tie organizácie, ktoré dostali podporu si budú môcť inštitucionálne zabezpečiť služby do apríla 2017. Táto problematika sa vždy bude riešiť ako formát viaczdrojového financovania, nikdy to asi nebude tak, že z jedného zdroja bude dostatok peňazí na financovanie. Je to o viaczdrojovom financovaní, na jednej strane sú sociálne služby, ako hovoril pán štátny tajomník Jozef Burian, plus doplnkové zdroje, pričom doplnkové zdroje ako Európsky sociálny fond, Nórskeho finančný mechanizmus a napr. aj dotačná schéma Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR sú často vyššie ako základné financovanie.

Barbora Burajová, členka výboru

Ak sa rozprávame o problematike násilia páchaného na ženách a chceme to oddeliť od iných sociálnych problémov, ktoré sa vyskytujú v spoločnosti, stačí si zrejme naozaj uvedomiť, že pri násilí páchanom na ženách ide o jav, ktorý porušuje základné ľudské práva, útočí na zdravie, útočí na život, na bezpečie a na dôstojnosť žien a tieto fakty sú podľa jej názoru dostatočným delítkom medzi ostatnými ťaživými sociálnymi situáciami, v ktorých sa môžu ženy, deti, muži, resp. všetci ľudia ocitnúť aj s ohľadom na sociálno-ekonomickú situáciu na Slovensku. Práve princíp, ktorý podporuje výskyt násilia v spoločnosti, tu sa jedná aj o zneužitie moci, že obeť sú systematicky zavražďované, sú v slabšej pozícii, či už vo vzťahu,

v ktorom sa násilie pácha, ale aj na spoločenskej úrovni. A všeobecný rámec, na ktorý sa dotazovala p. Renáta Ocilková z Fóra kresťanských inštitúcií je daný pre Slovenskú republiku ako celok a je daný medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a na tých istých dokumentoch je založená aj činnosť tohto výboru. V tomto kontexte si vôbec nemyslí, že Istanbulský dohovor je nejakým kontroverzným materiálom, ale je to štandardná medzinárodná zmluva prijatá vládami európskych krajín.

Dáša Malíková, členka výboru

V rámci odpovede na otázky prítomných uviedla, že čo sa týka volajúcich mužov podľa údajov, ktoré na linke pomoci zaznamenali, volajú viacerí muži, ale v porovnaní s počtom žien, ktoré sa ozývajú, tu ide o veľký nepomer. Majú tri skupiny mužov, ktorí na linku volajú. Od februára 2016 až do dňa zasadnutia výboru volalo na linku 12 mužov, ktorí hovorili o násilí vo svojom živote a časť z nich bola skupina mužov, ktorá zažívala násilie od iných mužov. Národná linka pre ženy zažívajúce násilie je určená už zo samotného názvu hlavne pre ženy, ale aj vzhľadom na špecializované školenie, ktorým jej zamestnanci prešli a na základe iných skúseností sa vždy snažia poskytnúť radu aj volajúcim mužom, ktorým dajú kontakty na nejaké iné organizácie, ktoré sa venujú domácejmu násiliu, alebo ktoré by im mohli pomôcť. Ďalšia skupina mužov, ktorí na linku volali bola v počte 26. Boli to muži z okolia ženy, ktorá zažívala násilie. A potom je tu tretia skupina mužov, ktorí volajú na linku a týchto je možné rozdeliť na dve skupiny. Sú to muži, ktorí zneužívajú krízovú linku, robia si posmech a ďalšími sú muži, ktorí si národnú linku mýlia s inou službou, ktorá je tiež nepretržitá, ale nie je bezplatná.

Druhá otázka bola adresovaná na prípady žien; tu ide o prípady rodovo podmieneného násillia a čo sa týka registrácie žien, ktoré sú inej orientácie, tu linka vychádza striktne z minimálnych štandardov Rady Európy pre podporné služby pre ženy, ktoré zažívajú násilie. Ide o nízko prahový priestor a podotkla, že v každom prípade sa snažia, aby každý krok, ktorý urobia bol nediskriminujúci. Na linke neregistrujú, či je volajúcou žena, ktorá je napr. Rómskeho pôvodu. Na začiatku si museli jasne vyjasniť, že ako bude linka pomoci fungovať, pretože sú veci, ktoré sú nad rámec linky pomoci a bolo by to neprofesionálne a nemajú na to ani kapacitu. Slovensko je desiatu krajinu v Európskej únii, ktorá má národnú linku, ktorá spĺňa potrebné štandardy o ktorých hovorila a naozaj právne poradenstvo, ak má byť kvalifikované, tak to všetci vedia, že je potrebné vidieť celý prípad v celej jeho histórii. Čiže ak sú takéto prípady, že je napr. problém s úpravou styku, linka je nastavená tak, že deleguje ženy ku kvalifikovanej pomoci. Na linke nepracuje ani jedna právnička a netrúfajú si vstupovať do toho na diaľku formou dištančného poradenstva. Z ich strany by to nebolo ani

profesionálne zodpovedné. Často ani právne oddelenie manželov nestačí na to, aby sa násilie odstránilo a veľmi často pokračuje násilie v alternatívnej podobe, po ukončení vzťahu, deje sa to cez deti a ženy sa obracajú na nich aj s takýmto problémom.

Uviedla, že linka pomoci spolupracuje s organizáciami, ktoré už dlhodobo pôsobia v tejto oblasti (cca 20 rokov).

Stanislav Trnovec, člen výboru, Klub mnohodetných rodín

Uvedená problematika začína veľmi vystupovať do popredia najmä vzhľadom na pozadie práv dieťaťa. Ide o najviac podpísaný medzinárodný dokument a práve na tomto pozadí sa začína monitorovať a Klub mnohodetných rodín bol aj oslovený z medzinárodných organizácií, aby uvedený problém monitoroval.

Mária Raučinová, členka výboru, Katolícke hnutie žien

Požiadala o informáciu, či sa vyskytuje násilie ženy proti žene? Zaujímalo ju, či sa sleduje tento parameter aj percentuálne.

Barbora Holubová, Inštitút pre výskum práce a rodiny

Uviedla, že dáta, ktoré zbierajú, momentálne zaznamenávajú a výročná správa alebo analýza týchto dát bude dostupná najneskôr vo februári 2016, pretože teraz sa naozaj nedá povedať, či majú takéto údaje k dispozícii a či sa vôbec vyskytujú. Podrobnú analýzu budú robiť v roku 2016, čiže ju budú môcť poskytnúť osobne alebo zaslať elektronickou formou.

***Záver:** Výbor vzal na vedomie informáciu o Národnom projekte Prevencia a eliminácia násilia na ženách.*

5. Informácia o obhajobe 5. a 6. periodickej správy Slovenskej republiky k Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien

Ol'ga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Prítomných informovala, že obhajoba 5. a 6. periodickej správy Slovenskej republiky k Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, ktorá bola pripravená odborom rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí v spolupráci s relevantnými rezortmi, sa uskutoční dňa 12. novembra 2015 v sídle OSN v Ženeve. Uviedla, že správu so všetkými prílohami a dožiadanými informáciami z výboru CEDAW, spolu s takzvanými tieňovými správami sa nachádza na stránke gender.gov.sk, kde je možné sa prekliknúť priamo na rokovanie komisie.

Uvedenými dokumentami sa bude výbor zaoberať v priebehu jednodňového sedenia. Dodala, že je možné, že delegácia nebude mať vopred k dispozícii otázky, z čoho vyplýva, že členovia slovenskej delegácie budú odpovedať na otázky až priamo na výbore. Následne prítomných informovala, že listom ministra práce, sociálnych vecí a rodiny boli oslovené rezorty za účelom nominácie do delegácie. Na záver dodala, že na nasledujúcom zasadnutí výboru bude informovať o záverečných odporúčaniach výboru CEDAW.

Mária Raučinová, členka výboru, Katolícke hnutie žien

Požiadala o informáciu, na základe akých kritérií sa uskutočňujú nominácie do delegácie, kedy bola uvedená správa zverejnená na stránke, a či by výbor nemal včas vedieť, kedy bude zasadanie, aké správy tam budú prerokovávané a kto budú členovia delegácie.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Termín na zaslanie správy bol jún 2014 s týždňovým predĺžením vzhľadom na rokovanie vlády dňa 9. júla 2014, na ktorom bola 5. a 6. Periodická správa Slovenskej republiky k Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien schválená. Správa bola taktiež predmetom medzirezortného pripomienkového konania a bola predložená aj na rokovanie výboru v máji 2014.

Následne vysvetlila, že sa jedná o vládnu delegáciu, z čoho vyplýva, že boli oslovené relevantné rezorty, z ktorých bude vyskladaná vládna delegácia, ktorá bude obhajovať vládnu správu.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Prítomných informovala, že po prečítaní tieňových správ bola zhrozená z toho, aké vyjadrenia píše niektoré mimovládne organizácie, z ktorých jedna je členskou organizáciou Výboru pre rodovú rovnosť a čerpá dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Uvedené činí za ostatné tri roky vyše 20 000 Eur na projekt na podporu rodovej rovnosti. Vo svojej tieňovej správe píše informácie očierňujúce Slovenskú republiku, prácu vlády SR, prácu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Uviedla, že zástupkyne týchto združení vo svojej správe píše, že Slovensko má nedostatočnú legislatívnu, inštitucionálnu a procedurálnu ochranu pred diskrimináciou. Ďalej uvádzajú, že reprezentanti štátu a štátnych inštitúcií nereagujú adekvátne na zvýšené útoky na rodovú rovnosť, nedostatočne chránia reprodukčné práva žien, že na Slovensku je nedostatočná komplexná štátna politika o sexuálnych a reprodukčných právach a nedostatočná inštitucionálna ochrana, ktorá spočíva v neefektívnosti koncepcie a fungovania štátnych inštitúcií. Táto tieňová správa je podľa nej

v hlbokom a príkrom rozpore so správami o stave rodovej rovnosti za roky 2013, 2014 atď., ktoré informujú o pokroku v tejto oblasti, a ktoré spomínané občianske združenie v podstate aj schvaľovalo. Uviedla, že upozorní na to aj ministra práce, sociálnych vecí a rodiny, aby prehodnotil spoluprácu s inštitúciami, ktoré očierňujú Slovenskú republiku, pretože opisovať jednak vlastný štát a jednak donora v takomto nelichotivom svetle považuje za neférové. Okrem toho, nezakladá sa to úplne na pravde.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Zareagovala, že časy, kedy sa ktorákoľvek organizácia, ktorá mala odlišný názor od vlády, vydávala za nepriateľa štátu, skončili. Uviedla, že nemusíme súhlasiť s obsahom tieňových správ, ale to neznamená, že budeme nejakým spôsobom perzekuovať organizácie, ktorých úlohou je byť „watch dog“ organizáciami v danej oblasti. Uviedla, že verí, že sa podarí obhájiť správu, nakoľko obsahuje objektívne údaje a dáta. Na záver dodala, že sa jedná o štandardný proces a bolo by neštandardným, keby výbor CEDAW neobdržal tieňovú správu z danej krajiny, pretože to by znamenalo, že sú tam potláčané aktivity občianskej spoločnosti.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Zareagovala, že táto správa práve útočí na aktivity občianskej spoločnosti, lebo okrem štátu kritizuje aj cirkev a mimovládne organizácie, ktoré majú iný názor ako zmienené organizácie.

Adriana Mesochoritsová, podpredsedníčka výboru, Možnosť voľby

Uviedla, že CEDAW výbor vydal osobitné odporúčania k tieňovým správam a považuje ho za štandardný demokratický nástroj, dokonca víta správy od mimovládnych organizácií. Tak ako uviedla p. Pietruchová, každá organizácia, môže napísať tieňovú správu keďže je dôležité, aby sa ukázal kritický pohľad aj z druhej strany.

Irena Belohorská, členka výboru, Únia žien Slovenska

V súvislosti s informáciou p. Ocilkovej, že niektorá organizácia dostala 20 000 Eur, položila otázku, o ktorú organizáciu sa jedná, pretože Únii žien Slovenska sa napriek veľmi rozsiahlej práci, aj pre ženy týrané, pre ženy staršie, aj pre ohrozené rodiny, nepodarilo dostať z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR žiadnu dotáciu ani za predchádzajúcej a ani za súčasnej vlády.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Vysvetlila, že všetky dotácie, ktoré boli poskytnuté k rodovej rovnosti, sú zverejnené na stránke Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Uviedla, že dotačná schéma existuje tretí rok, ale doteraz nezaregistrovala žiadosť o dotáciu na projekt z Únie žien Slovenska. Dodala, že nie je opodstatnená sťažnosť, že organizácii nie sú poskytnuté finančné prostriedky na projekt, keďže si táto organizácia nepodala žiadosť o poskytnutie dotácie. Fungujú určité mechanizmy, ktoré sa nedajú obísť. Informovala, že do konca roka 2015 je možné podávať žiadosť na dotáciu k rodovej rovnosti, napríklad aj poradenstvo pre ženy zažívajúce násilie je jednou z oblastí, ktoré má záujem Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR podporovať.

Na záver dodala, že uvíta, keď každá organizácia podá kvalitný projekt, ktorý bude možné podporiť.

Irena Belohorská, členka výboru, Únia žien Slovenska

Zareagovala, že Únia žien Slovenska v súvislosti s projektom bola opakovane Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR preverovaná v komisii počas pôsobenia predchádzajúcich vedení ministerstva. Následne sa mal grant podpísať pri zníženej hodnote na jednu tretinu grantu. Po voľbách informovala súčasného ministra, že uvedené skutočnosti považuje za dehonestujúce. Síce im bola poskytnutá spomínaná jedna tretina, ale táto sa už nedala použiť, pretože sedemročné obdobie grantu výrazne znížilo financie pre projektovú manažérku, o čo samozrejme oslovená manažérka nemala záujem a z uvedeného dôvodu museli grant vrátiť.

Uviedla, že sú tu organizácie, ktoré sú prinútené vykonávať činnosť aj bez týchto grantov a robia svoju prácu z 2% alebo z grantov, ktoré sa robia v rámci jednotlivých krajov.

***Záver:** Výbor vzal na vedomie informáciu o obhajobe 5. a 6. periodickej správy Slovenskej republiky k Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien.*

6. Rôzne

Šarlotta Pufflerová, členka výboru, Občan, demokracia a zodpovednosť

V nadväznosti na diskusiu v úvode zasadnutia, kedy bolo schválené doplnenie programu v rámci bodu Rôzne, prítomných informovala, že rozmýšľala nad preformulovaním uznesení tak, aby boli vykonateľné. Následne položila p. Filčíkovi otázku, či môže uviesť v návrhu uznesenia v prípade novely zákona o Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva ako adresáta odporúčania predsedu rady, teda pána ministra spravodlivosti z dôvodu

vecnej príslušnosti, pretože sa jedná o zriadenie pracovnej skupiny v oboch prípadoch. Uznesenie by malo také znenie, že by sa jednalo o uznesenie o začatí participatívneho procesu prípravy novely zákona v nadväznosti na celoštátnu stratégiu v kontexte zlepšenia inštitucionálnej ochrany pred diskrimináciou. Dodala, že by sa návrh uznesenia zmenil v tom zmysle, že by sa jednalo o začatie participatívneho procesu a nie o to, čím má byť proces ukončený. Uvedené by sa vzťahovalo k budúcej zasadnutiu rady. Dodala, že má poznačené, akým spôsobom by sa dali zmeniť uznesenia, ktoré predtým zaslala.

V súvislosti s návrhom druhého uznesenia, o čom sa diskutovalo v úvode zasadnutia, či je možné, aby sa tento výbor vyjadroval k veciam, ktoré sa ho priamo netýkajú podotkla, že sa výboru týka aj agenda vzdelávania v oblasti ľudských práv, z dôvodu, že sa jedná o prierezovú tému. V súvislosti s ľudskými právami treba mať na mysli aj ľudské práva žien. Z uvedeného dôvodu je v našom záujme, aby sme túto agendu presadzovali aj pri tých úlohách, ktoré sa týkajú všetkých a takisto ako v prípade celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam, ktorá nie je len agendou výboru pre vzdelávanie. Dodala, že ona ako podpredsedníčka výboru pre vzdelávanie neopomenula vo výbore tieto body taktiež predostrieť hlavne z dôvodu, že výbory sú orgánmi Rady, ktorá má radiť vláde. Uvedené formulácie majú iba naznačiť, ktorým smerom sa uberať, čo sú akútne úlohy. Vo výboroch máme pomenovávať tie veci, ktoré vieme z nášho pohľadu pomenovávať, a ktoré chceme presadzovať pri prierezových agendách, ako je to aj v prípade Slovenského národného strediska pre ľudské práva a celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam.

Navrhla, aby sa o uzneseniach hlasovalo, aj keby nemali byť schválené, pretože sa jedná o agendu, ktorá by mala zaujímať aj ľudí z verejnej správy. Prítomných oboznámila s preformulovaným návrhom znenia prvého uznesenia, ktoré sa týka potreby prijatia novely zákona o Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva nasledovne: Uznesenie o začatí participatívneho procesu prípravy novely zákona o stredisku, v nadväznosti na Celoštátnu stratégiu a v kontexte nevyhovujúcej inštitucionálnej ochrany pred diskrimináciou z dôvodu pohlavia a rodu. Výbor pre rodovú rovnosť odporúča predsedovi rady a ministrom spravodlivosti SR, aby urgentne začal participatívny proces na príprave zákona s cieľom najneskôr pred koncom volebného obdobia tejto vlády (príp. uviesť termín podľa uznesenia vlády), aby predložil návrh novely zákona o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov, a to v duchu právne záväzných požiadaviek medzinárodného práva Európskej únie a záväzkov, ktoré si vláda stanovila na začiatku svojho volebného obdobia. Výbor ďalej odporúča vláde, aby pri navrhovaní textu novely sledovala okrem princípu dôslednej, systematickej a systémovej ochrany ľudských práv, predovšetkým

princípy finančnej, inštitucionálnej a personálnej nezávislosti strediska, princípy odbornosti a profesionality, princíp transparentnosti a zodpovednosti a aby pri tvorbe návrhu tejto novely intenzívne a systematicky spolupracovala s odbornou verejnosťou, vrátane jej občianskeho segmentu. Ďalej prítomných informovala, že uvažovala o tom, že návrh uznesenia by mohol obsahovať aj bod B v nasledovnom znení: Výbor odporúča Ministerstvu spravodlivosti SR vytvoriť pracovnú skupinu pozostávajúcu z odborníkov a odborníčok z prostredia verejnej správy, mimovládnych organizácií a akademickej obce, v ktorej budú aj odborníci a odborníčky na ľudské práva žien a rodovú rovnosť. Vysvetlila, že doteraz nie je zabezpečené, aby sa do takejto spolupráce zapojili aj ľudia, ktorí sú v uvedenej téme odborníci a odborníčky. Dodala, že tento spôsob navrhla z dôvodu, že po zmene kompetenčného zákona je Ministerstvo spravodlivosti SR rezortom, ktorý zabezpečuje tvorbu a uskutočňovanie štátnej politiky a koordináciu plnenia úloh v oblasti ľudských práv. Doplnila, že tento výbor má tiež právo vyjadriť sa k tomu, ako sa vytvára niektorá agenda, pretože rodová rovnosť a ľudské práva žien spadajú aj pod Ministerstvo spravodlivosti SR už teraz podľa kompetenčného zákona úplne priamo. Takže uvedené je dôvodom na to, že práve teraz treba urobiť to čo navrhuje a prijať k tomu uznesenie, aby sme sa ako výbor mali možnosť k uvedenému jednoznačne vyjadriť.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Zareagoval, že by nebol rád, keby sa na zasadnutí výboru pre rodovú rovnosť začal zavádzať systém, ktorý bude antisystémom. Zdôraznil, že ak prináležia určité témy výboru pre vzdelávanie, mali by ich prejednávať vecne príslušní odborníci. Požiadal pani Pufflerovú o odstránenie slova urgentne z návrhu uznesenia a následne vyzval p. Filčíka, aby sa ako zástupca rezortu spravodlivosti vyjadril k termínovaniu úlohy. Zároveň odporučil p. Pufflerovej, aby uvedené predložila na zasadnutí rady, pretože tam budú prítomní aj zástupcovia výboru pre vzdelávanie.

Šarlotta Pufflerová, členka výboru, Občan, demokracia a zodpovednosť

Vyjadrila sa, že uvedené presadzuje vzhľadom na prierezovosť témy a zdôraznila, že tento návrh predloží aj Rade vlády, ale chce mať aj podporu Výboru pre rodovú rovnosť.

Marián Filčík, tajomník Rady vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Uviedol, že v súvislosti s riešením témy ohľadne novely zákona o Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva si ľudia zamieňajú niektoré skutočnosti a vysvetlil, že Ministerstvo spravodlivosti SR nie je zriaďovateľom strediska, neprerozdeľuje peniaze stredisku. Dodal, že

rezort spravodlivosti má len úlohu vytvoriť novelu zákona. V súvislosti s vyjadrením pani Pufflerovej ohľadne toho, že je potrebné iniciovať prácu na novele uviedol, že prácu iniciovať netreba, pretože práca na tvorbe novely už prebieha dlho. Uviedol, že zástupcovia rezortu spravodlivosti posielali členom Rady návrhy v niekoľkých fázach na pripomienkovanie. Zo strany rezortu spravodlivosti uvedené považuje za participatívny proces. Následne dodal, že si nevie predstaviť akýkoľvek termín, ktorý by mal zmysel vzhľadom na nadchádzajúce voľby. Uviedol, že by nemalo význam, aby bolo v tomto období urgentne zvolané pracovné stretnutie, na ktorom by sa dohodol formát, s ktorým by možno nasledujúca vláda nesúhlasila, alebo by mala o ňom inú predstavu. Zdôraznil, že návrh týkajúci sa vytvorenia pracovnej skupiny už bol na zasadnutí Rady predložený, na čo pán minister spravodlivosti vždy zareagoval, že nie je potrebné zriaďovať pracovnú skupinu, pretože sa budú využívať odborné kapacity Rady vlády. Myslí si, že ak sa opätovne predloží rovnaký návrh bez ohľadu na to, či sa zmenili rezortu spravodlivosti kompetencie alebo nie, tento nebude mať inú odpoveď. To neznamená neochotu rezortu spravodlivosti vypracovať novelu zákona, ani to neznamená nezujem tento problém riešiť. Prítomných ubezpečil, že zástupcovia rezortu spravodlivosti vnímajú všetky súvislosti a pracujú v tých možnostiach a kapacitách, ktoré majú a návrh uznesenie, o ktorom sa diskutovalo situáciu nezmení. Na záver dodal, že uvedený návrh uznesenia môžu predložiť rade, ale nevie garantovať hlasovanie a podporu tomuto návrhu.

Šarlotta Pufflerová, členka výboru, Občan, demokracia a zodpovednosť

Zareagovala, že počas uplynulých štyroch rokov je situácia ohľadom strediska nezmenená a je v tom istom štádiu. Je presvedčená, že novela zákona sa nedá urobiť bez toho, aby bola jasná koncepcia celého telesa, pretože to je zároveň Equality Body a zároveň je to inštitúcia na ochranu ľudských práv v rámci siete OSN, kde sa samotné koncepty prelínajú a v niečom si aj odporujú. Problémom je uvedené nastaviť tak, aby všetko fungovalo a doposiaľ nie sú naplnené tie princípy, ktoré by mali podľa parížskych princípov byť naplnené. Uviedla, že sa v rámci kapacít Rady na pripomienkovaní podieľala, keďže pracovná skupina nebola vytvorená. Myslí si, že by bola potrebná odbornú kapacita človeka, ktorý uvedenému problému rozumie, pretože sa pripomienkuje niečo, čo je vytvorené bez koncepcie a nie je úplne jasné, ako má stredisko fungovať a ako má byť financované. Vysvetlila, že uvedené sa pokúša opätovne naformulovať v návrhu unesenia. Uviedla, že problém vidí v tom, že sa veci v tejto krajine robia nekonceptne a keď niečo nefunguje, tak sa všetci tvária, že to nevádi. Dodala, že stredisko ďalej dajakým spôsobom funguje, povymieňali sa zamestnanci, ale nikto sa nezaoberá tým, že neposkytuje tie služby, ktoré poskytovať má. Vysvetlila, že ženy, keď sa im niečo deje, volajú na linku pomoci pre týrané ženy, ale nemajú možnosť sa obrátiť inde.

Stredisko je presne tou inštitúciou, na ktorú by sa mali a mohli obrátiť. Dokonca by mala byť táto inštitúcia špecializovaná na ľudské práva žien, ale ona nerobí nič. Dodala, že ju dosť vážne trápi to, že sa v tejto veci nič neurobí do konca volebného obdobia, pretože sa v tomto krátkom čase nestihne vytvoriť novela o stredisku. Tento čas je možné využiť na participatívny proces a aj keď nebude vytvorená pracovná skupina je dôležité dopracovať sa k takému zákonu, ktorý bude spĺňať tie kritériá, ktoré má spĺňať podľa parížskych princípov, aby sme sa dopracovali k inštitúcii ochrany ľudských práv, ktorá bude funkčná a ktorá bude riešiť tieto problémy, o ktorých tu stále dookola hovoríme, že sú neriešiteľné, pretože nie je kam sa obrátiť. Uvedené považuje za začarovaný kruh a ona stále naráža na odpor. V súvislosti s návrhom uznesenia uviedla, že aj keď sa návrh neodhlasuje, tak aspoň bude jasný postoj k tejto problematike. Ministerstvo spravodlivosti zodpovednosť v tejto veci malo už aj predtým a teraz ju dostalo danú kompetenčným zákonom a z uvedeného dôvodu by sa nemal minister spravodlivosti zbavovať zodpovednosti.

Mária Raučinová, členka výboru, Katolícke hnutie žien Slovenska

Upozornila na to, že niektorí členovia výboru už nie sú prítomní. Skonštatovala, že o tejto téme sa diskutovalo na začiatku zasadnutia a nepočítalo sa s tým, že sa o tejto téme bude znova diskutovať. Podľa jej názoru nie je férové v tomto zložení o návrhu uznesenia hlasovať a nemá vedomosť, či je výbor v tejto chvíli uznášaniaschopný.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Zareagoval, že neočakával, že sa bude prostredníctvom bodu rôzne prijímať uznesenie. Predpokladal, že v predmetnej veci bude podaná iba informácia. Uviedol, že bod „Rôzne“ nie na to, aby boli bez predchádzajúceho zaradenia témy do programu prijímané uznesenia aj vzhľadom k tomu, že sa navrhnuté uznesenie týka vecnej príslušnosti iného výboru, ktorý je v pôsobnosti rady.

Šarlotta Pufflerová, členka výboru, Občan, demokracia a zodpovednosť

Zareagovala, že považuje za manipuláciu, že ňou navrhnuté body neboli odsúhlasené do programu, aj keď o to požiadala na začiatku rokovania.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Uviedol, že o návrhu na zaradenie bodov do programu členovia výboru v úvode zodpovedne hlasovali a veľa členov sa hlasovania zdržalo. Následne požiadal o kontrolu uznášaniaschopnosti výboru. Vzhľadom k tomu, že výbor bol v tom čase uznášaniaschopný,

vyzval prítomných k hlasovaniu o návrhu prvého uznesenia, ktoré predložila pani Pufflerová a ktoré sa týka potreby prijatia novely zákona o Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva. (Za návrh uznesenia hlasovalo 12, zdržali sa hlasovania: 15; proti 6).

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Pred začiatkom hlasovania o druhom návrhu pani Pufflerovej – o návrhu druhého uznesenia súvisiaceho s ustanovením Celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu prítomným podala doplňujúcu informáciu. Uviedla, že sa osobne zúčastnila zasadnutia Výboru pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania, ktorý sa uskutočnil v júni 2015, zasadnutie ktorého sa skončilo fiaskom, pretože výbor nebol uznášaniaschopný. Dodala, že zástupkyne Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR ako aj ďalšie členky výboru opakovane žiadali pani Pufflerovú, aby nezasahovala do kompetencií, ktoré patria vyslovene do vnútrorezortnej agendy rezortu školstva. Na záver požiadala pani Pufflerovú, aby dôverovala pracovníkom rezortu školstva, nakoľko oni sú odborníci na uvedenú problematiku a z toho dôvodu by nebolo vhodné do toho zasahovať.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Následne prítomných vyzval k hlasovaniu o návrhu druhého uznesenia, ktoré predložila pani Pufflerová a ktoré sa týka ustanovenia Celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu.

(Za návrh uznesenia: 12; zdržali sa hlasovania: 20; proti 1).

Vzhľadom na výsledky hlasovania k obidvom návrhom uznesení uviedol, že výbor neprijal návrhy uznesení, ktoré predložila pani Pufflerová. Dodal, že by uvítal, keby sa výbor do budúcnosti sústredil na agendu, ktorá sa priamo dotýka Výboru pre rodovú rovnosť.

Zuzana Magurová, členka výboru, Ženská lobby Slovenska

Stručne informovala o aktivite Európskej ženskej lobby, ktorá pripravila otvorený list, ale dostal sa jej do rúk v podstate až v nedeľu pred zasadnutím výboru, takže z toho dôvodu ho už nerozposielala. Otvorený list je v anglickom jazyku pre zasadnutie Rady Európskeho výboru a pre problematiku utečeneckej krízy, kde upozorňuje na rodové nuansy utečeneckej krízy a postaveniu žien v utečeneckej kríze sa nevenujú ani médiá, ani verejnosť a napokon ani politici jednotlivých štátov. V podstate ženy pri konfliktoch a vojne sú vystavené rôznym formám násillia zo strany mužov a k viacnásobnej diskriminácii v dôsledku predsudkov, ktoré

panujú o ženách utečenkyniach. UNICEF robil rýchly výskum a zistil, že veľmi veľa žien opúšťa krajiny kvôli násiliu, ktorému sú tieto ženy vystavené. Sú vystavené násiliu aj počas procesu úteku, kde sú ženy znásilňované, jednak zo strany ďalších utečencov, prevádzачov a tých, čo obchodujú s ľudskými bytosťami. Dokonca boli reportované aj prípady znásilnení zo strany polície. Okrem sexuálneho násilia sú ženy vystavené aj nútenej prostitúcií. Dostávajú sa k zdrojom potravy alebo k ubytovaniu, len keď poskytujú sexuálne služby. Ďalším veľkým problémom sú tehotné a kojace ženy, ktoré nemajú v tranzitných zónach vôbec dostupnosť napr. k vode a pod. Kvôli tomu je veľmi vysoká potratovosť pri týchto ženách. Reportovali to najmä z oblasti Macedónska a Grécka. Nemajú zabezpečené dostatočné hygienické zariadenia, sú vystavené prenosným sexuálnym chorobám a pod. Uviedla, že prítomným prepošle oficiálny list, aby boli podrobnejšie informovaní a zároveň má záujem, aby prítomní mali aj informácie ako sa pristupuje k téme utečencov v našej krajine. Rodový rozmer násilia na ženách a mladých dievčatách v týchto situáciách nie je podľa jej názoru absolútne zmieňovaný a výbor by mal byť o týchto skutočnostiach informovaný.

Adriana Mesochoritisová, podpredsedníčka výboru, Možnosť voľby

Prítomných informovala, že následne bude prednesená informácia o vyjadrení vysokého komisára pre ľudské práva Rady Európy k odstráneniu prekážok v práci ochrankyň a ochrancov ľudských práv žien.

Andrea Chorvátová, Občan demokracia a zodpovednosť

Informovala o vyjadreniach komisára Rady Európy pre ľudské práva. Uviedla, že komisár Nils Muižnieks sa vyjadril k tomu, ako on vidí situáciu medzi organizáciami, ktoré sa zaoberajú ženskými právami, hlavne v postsocialistických alebo postkomunistických krajinách a vyzval k odstráneniu prekážok v práci obhajcov a obhajkyň ženských práv. Dodala, že presne tie javy, ktoré popísal vo vyhlásení sa na dnešnom rokovaní krok za korkom udiali. Hovoril o tom, že v mnohých krajinách sú znevýhodňované organizácie veľmi prísnou reštriktívnou legislatívou, ktorá je nevhodná pre prácu mimovládnych organizácií. Pokiaľ tieto organizácie pracujú, tak sú veľmi často zastrašované, sú kontrolované, šikanované práve prostredníctvom auditov a inšpekcií. Finančné zdroje, ktorými disponujú sú kontrolované oveľa prísnejšie, než by to bolo nutné. Takisto v mnohých prípadoch hlavne práve obhajcovia aj obhajkyne ženských práv, ktorí sa snažia spochybňovať nejaké patriarchálne hodnoty a stereotypy, sú veľmi často zastrašované, zosmiešňované, stigmatizované, zobrazované ako ničitelia rodín, rodinných hodnôt a dostávajú negatívnu

nálepku vymysleného pojmu gender ideológia. Takisto čelia silnému nátlaku, ohrozovaniu, útokom, sú to veľakrát cyber útoky, sú to útoky na telefónne linky, ktoré sú zriaďované pre obeť násilia. A tí, ktorí sa venujú týmto témam, ako sú reprodukčné práva alebo problematika obetí násilia na ženách, sú často veľmi špeciálne napádané negatívnymi kampaňami a stigmatizáciami. Často na nich útočia práve niektoré ultrakonzervatívne a krajne pravicové hnutia. Predstavitelia týchto hnutí, alebo predstavitelia štátu alebo štátnej moci si neplnia v tomto prípade svoju funkciu ochrany, a podobné útoky nevyšetrujú, netrestajú a ignorujú. Spomínal aj to, že väčšina zamestnankýň v týchto organizáciách sú práve ženy, čiže ochrankyne, ktoré majú dvojnásobný problém, pretože ho majú aj ako ženy, aj ako pracovníčky takýchto organizácií, a veľmi často sú práve vystavené rôznym útokom, nenávisťným rečiam, nenávisťným prejavom, a štátne orgány to ignorujú, neobhajujú, nepomáhajú. Často sú práve organizácie, ktoré sa zaoberajú špeciálne ženskými právami, takýmto spôsobom ignorované a stigmatizované aj niektorými inými mimovládnyimi organizáciami, ktoré sa zaoberajú obhajobou ľudských práv. Veľakrát je to považované za niečo, čo je menej dôležité, menej zaujímavé, a toto tiež potom komplikuje prácu týmto mimovládnyimi organizáciám. Ďalším veľkým problémom, ktorý popísal je dlhodobé financovanie mimovládnych organizácií, ktoré sa zaoberajú ochranou ženských práv. Azylové domy sú veľmi často podfinancované. Týka sa to presne toho, o čom sa hovorilo aj v priebehu rokovania. Projekt sa rozbehne, vyškolia sa určití ľudia a keď proces začne prinášať ovocie, tak sa všetko ukončí, pretože už nie sú finančné prostriedky. Uviedla, že donori majú svoje priority a svoje práva podporovať to, čo sa rozhodnú podporovať. Toto sú všetko záležitosti, ktoré by mali prejsť do systematickej finančnej podpory zo strany štátu a nie zo strany donorov. Zdôraznila, že Nils Muižnieks vyzval na to, aby všetky členské štáty Európskej únie, ktoré podpísali rôzne dohovory, napríklad aj istanbulský dohovor, ich dôsledne rešpektovali a hlavne implementovali. Čiže nestačí tieto dohovory mať len podpísané, ale treba sa tiež nimi riadiť. Zdôraznila, že Slovenská republika podpísala určité dohovory a k niečomu sa zaviazala a dodala, že pani Pufflerová sa na rokovaní snažila o to, aby sa začali úlohy realizovať, pretože reči nestačia, nakoľko sa jedná o záväzky, ktoré nám z niečoho vyplývajú. Ďalej informovala, že Nils Muižnieks vyzval, aby sa skončilo s napádaním tých organizácií, ktoré obhajujú ženské práva, aby získali vyššiu podporu aj ochranu zo strany štátu, aby sa nedialo to, že odborníčky, ktoré v týchto organizáciách pracujú a ktoré majú dlhoročnú expertízu, vzdelanie a skúsenosti, nie sú prizývané práve k oficiálnym konzultáciám a k vytváraniu oficiálnych expertíz. Dodala, že ak sú prizývané, tak je to len v prípade, keď sa jedná o konzultácie bez finančného ohodnotenia. Zdôraznila, že pokiaľ sa jedná o platené konzultácie, tak sú do procesu zapojení iní neznámi ľudia.

Z uvedeného dôvodu je naozaj potrebné získať podporu zo strany ostatných organizácií, ktoré sa zaoberajú ľudskými právami, aby podporili aj tieto ženské organizácie a organizácie, ktoré pracujú so ženskými právami. Uviedla, že Nils Muižnieks vyzval na vyššiu spoluprácu medzi ľudsko-právnymi organizáciami vládny aj mimovládny. Na záver dodala, že v prípade záujmu oboznámiť sa s touto výzvou ju rada záujemcom poskytne.

Adriana Mesochoritsová, podpredsedníčka výboru, Možnosť voľby

Pripomenula, že celý výzvu je možné nájsť tiež v pozvánke, kde je zverejnený link.

Jarmila Filadelfiová, Inštitút pre verejné otázky

Z pozície členky výboru zaujala stanovisko k priebehu rokovania výboru. Uviedla, že v období, keď bola nominovaná do tohto výboru sa domnievala, že sa jedná o výbor, ktorého úlohou je presadzovať rodovú rovnosť na Slovensku, obhajovať a presadzovať ľudské práva v spoločnosti. S členstvom vo výbore súhlasila z dôvodu, že sa pohybuje dlhé roky výskumne v tejto oblasti a vie, že táto aktivita je výsostne potrebná. V priebehu posledných zasadnutí výboru zažívala to, že v rámci výboru sa museli hádať o základné piliere rodovej rovnosti. Mnohokrát tu bolo opakované, že výbor je zložený z ľudí, ktorí zastávajú pozície CEDAW-u. Tatiež aj tieňová správa podáva stav spoločnosti vo vzťahu k tým pravidlám a pilierom a definíciami, ktoré sú obsahom CEDAW-u. Uviedla, že je sklamaná a zdôraznila, že ak sa do budúcnosti neprijmú určité opatrenia, aby sa v rámci výboru nehádali o základy, ale aby sa hľadali riešenia, aby bolo možné v našej zakomplexovanej a stereotypnej spoločnosti posunúť princíp, ku ktorému sa táto krajina zaviazala, zväži svoje pôsobenie v tomto výbore.

Barbora Holubová, Inštitút pre výskum práce a rodiny

Zareagovala, že to, čo vieme o ženách, už len minimálne z toho, že sa pripravuje Správa o rodovej rovnosti, Správy o násilí páchanom na ženách, si myslí, že tieto problémy sú veľmi horúce a považuje za škodu, že na zasadnutie výboru sa nepredkladajú uznesenia, ktoré by naozaj túto situáciu významne určitým spôsobom riešili. Uviedla, že je jej veľmi ľúto, že neboli prijaté tie uznesenia, ktoré navrhovala Šarlota Pufflerová. Často sa stretávame s tým, že ak je komisia zriadená nejakým ministerstvom, rokuje ako keby na svojom vlastnom piesočku, a neexistuje nikto, kto by tieto agendy a pracovné komisie prepájal. Toto vidíme presne na problematike násilia na ženách. Ak neustále budeme hovoriť o tom, že sa jedná napr. o sociálnu službu, zatiaľ čo my vieme, že tie ženy potrebujú veľmi dobrú, špecializovanú bezplatnú právnu pomoc, tak sa nepohneme z miesta. Na záver dodala, že

obhajovať sa nejakým rezortizmom, že niekto má zriadenú komisiu a nechápať, že rodová rovnosť je prierezovou témou, je naozaj veľmi smutné.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Uviedla, že CEDAW neobsahuje žiadnu zmienku o rodovej rovnosti. CEDAW neobsahuje termín rod, ale rovnosť mužov a žien. Myslí si, že väčšina členiek sa zapojila do práce výboru kvôli rovnosti mužov a žien. Na záver v súvislosti s Akčným plánom LGBTI dodala, že po jeho prečítaní je možné pochopiť, kam až siaha rodová ideológia, nie rovnosť mužov a žien. Dodala, že Akčný plán LGBTI, napríklad siaha na práva rodičov, učiteľov, novinárov, sudcov, policajtov. Uviedla, že podľa akčného plánu majú byť sudcovia a policajti školení v oblasti práv LGBTI, ako zaobchádzať s týmito ľuďmi, pričom máme vedomosti, že policajti, sudcovia a vyšetrovatelia nemajú základné vedomosti ako komunikovať so ženami ohrozenými násilím. Tieto ženy sú často krát považované za vinníkov, keď prídu na políciu. Chýba im základné vzdelanie v tejto oblasti.

Adriana Mesochoritsová, podpredsedníčka výboru, Možnosť voľby

Zareagovala, že táto situácia trvá dva roky a môže navrhnúť zaoberať sa ňou a venovať jej mimoriadne zasadnutie výboru. Ako podpredsedníčka si myslí, že výbor je znefunkčnený tým, že sa neriadi štatútom, ktorý hovorí o tom, že východiskový materiál je Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien. Myslí si, že nikoho nebaví robiť tu prednášky o CEDAW-e a o tom, akým spôsobom sa pristupuje ku kategórii rod. Zdôraznila, že uvedené tu bolo niekoľkokrát povedané a je jasné stanovisku CEDAW výboru.

Záver: *Výbor v bode Rôzne prediskutoval na návrh členky výboru Šarloty Pufflerovej body týkajúce sa pripravovanej novelizácie zákona o Slovenskom národnom stredisku pre ľudské práva a ustanovenia Celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu. Výbor vzal na vedomie informáciu o vyjadrení Vysokého komisára pre ľudské práva Rady Európy k odstráneniu prekážok v práci ochrankyň a ochrancov ľudských práv žien.*

Adriana Mesochoritsová, podpredsedníčka výboru, Možnosť voľby

Prítomným poďakovala za účasť a ukončila zasadnutie výboru.

V Bratislave, dňa 13. októbra 2015

Zapísala:

Andrea Hantabalová v.r., Spoločný sekretariát výborov

Za správnosť:

Oľga Pietruchová v.r., tajomníčka výboru

Adriana Mesochoritsová v.r., podpredsedníčka výboru

Schválil:

Jozef Burian v.r., predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Príloha:

Prezenčná listina